

## АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ ПОЛІТИЧНОЇ КОРУПЦІЇ

В політичному аспекті поняття корупція передбачає, що її сутнісною ознакою є зловживання державною владою, посадою та службовим становищем з метою отримання матеріальної винагороди, тому вона має характер злочинної дискредитації апарату державного управління: знижується довіра до влади, люди перестають вірити у процедуру її формування; спостерігається відчуження влади від суспільства та громадських інститутів; девальвується значення права та закону як інструментів регулювання громадського життя.

Вивчення суті політичної корупції, причин її виникнення і стійкого відтворення, форм прояву корупційних дій в сучасному українському суспільстві, а також обґрунтування на цій основі системи механізмів, сприяючих її подоланню, є важливою проблемою для соціально-політичного знання.

Сучасний стан корупції в Україні багато в чому обумовлений тенденціями, що давно намічалися, і перехідним етапом від тоталітарної форми правління до демократичної. Сьогоднішній стан цього антисоціального явища у державі є такий, що сфера корупції і організованої злочинності стає конкурентом держави у здійсненні управління суспільством, а сучасні організаційні норми і соціальний ефект корупції створюють загрозу національній безпеці країни.

Корупція – багатогранне поняття, що включає в собі безліч аспектів економічного, правового, політичного характерів, а тому його слід розглядати в міждисциплінарному контексті. Тому важливо відзначити, що до визначення корупції існує різноманіття підходів.

Якщо досліджувати корупцію в контексті наукового знання, то ми повинні звернутись до науковців, які досліджували це явище з різних поглядів. Багато хто з дослідників називають це явище кримінологічним, хоча є і така точка зору, що «корупція – поняття не стільки правове, скільки соціальне і моральне» [1, с.91]. З точки зору етимології термін «корупція» утворився від сполучення латинських слів «corrupti» – учасники сторін з приводу єдиного предмета і «supra» – ламати, ушкоджувати, порушувати, скасовувати. У результаті існує самостійний термін – «corruptum», що припускає участь у діяльності декількох людей, метою яких є «псування», «ушкодження» нормального ходу судового процесу чи керування справами суспільства [2, с.13]. Існує безліч визначень корупції. Можливо, найбільш

коротке і точне з них: «зловживання публічною владою заради приватної (особистої) вигоди» [3, с.21]. Аналогічні визначення зустрічаються в документах ООН. Більш повне з них міститься в документах 34-й сесії Генеральної Асамблеї ООН (1979): «Виконання посадовою особою яких-небудь дій чи бездіяльність у сфері його посадових повноважень за винагороду у будь-якій формі в інтересах людини, яка дає таку винагороду, як з порушенням посадових інструкцій, так і без їх порушення» [3, с.24].

Узагальнену позицію науковців, які досліджували поняття корупції в межах економічної теорії, визначено таким чином: корупція є продажем державними службовцями державної власності в приватних цілях, що є не просто функцією сукупності ресурсів, витрачених на нагляд і переслідування, а функцією відносин між державою та приватним сектором. Розвиток корупційних економічних відносин у системі взаємодії держави й суспільства виникає як результат неефективності діючих інститутів, що змушують індивіда шукати паралельні шляхи реалізації власних економічних інтересів.

### **СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. Большой толковый социологический словарь (Collins). Том 1 (А – О): Пер. с англ. М.: Вече, АСТ, 1999. 544 с
2. Верстюк С. Корупція: визначення, причини появи, вплив на економіку. *Економіка України*. 2001. №3. С. 66-74.
3. Гилинский Я. Коррупция, теория, российская реальность, социальный контроль. URL: <http://narcom.ru/ideas/socio/84.html>.